

Telegraful Roman

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
 Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
 Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele
să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiori 30 fil
rândul cu litere garmond.

Ce vreau croații?

Sibiu, 19 Noemvrie n.

Când s'a făcut transacțiunea dela 1867 și s'a creat dualismul, atât de urgosit și de condamnat astăzi de naționalitățile de limbă negermană din Austria, croații au tras cele mai mari foloase din situația de atunci, pentru că lor li-a adus dualismul tot ce au dorit. Înțelegul patriei, *Francisc Deák*, le-a dat voie liberă să-și preciseze ei pretensiunile, și aşa cum ei și le au stabilit, li s-au acordat toate drepturile posibile. Au primit autonomie, cu dietă provincială, cu hovizime croată, cu instrucție, administrație, justiție națională croată, de sus până jos, pe când celelalte naționalități de sub coroana sfântului Stefan n-au primit decât puținele și problematicele drepturi trecute în legea de naționalități, rămase și acestea numai drepturi puse pe hârtie, pentru că în realitate naționalitățile din Ungaria nu s-au bucurat nici odată de ele. Legea de naționalități a fost astfel compusă, ca să nu poată fi executată și nici n'a fost executată nici odată. Croații au intrat însă imediat în toate drepturile, cari li s-au acordat la 1867, și se află și acumă în deplina lor posesiune. Și totuși nu sunt mulțumiți nici ei și ar vrea să aibă mai mult. Doresc să ajungă la independență desăvârșită, formând cu ceialalți slavi de sud un stat separat, care să fie al treilea stat independent în monarhie. Au deci și croații de sub coroana sfântului Stefan același ideal, pe care-l au slavii de sud din Austria și urmăresc și ei aceeași politică, a împreunării tuturor slavilor de sud, ca slavii din senatul imperial austriac.

Se scrisese mai de mult prin gazete, că s'ar fi înaintat Maiestății Sale, Monarhului, un memorand amănunțit în privința dorințelor și a cererilor poporului croat de sub coroana sfântului Stefan, iar acum de curând un colaborator al ziarului «Az Est» a avut întrevedere cu Arhiepiscopul Stadler din Sarajevo, care pare a fi numai cap bisericesc, ci și conducător politic al poporului său, și aflat dela înaltul prelat amăruntul interesante cu privire la pretensiunile de acumă ale croaților.

«Vrem, — a spus categoric Arhiepiscopul Stadler, — ca să unim Croația și Slavonia cu Bosnia-Herțegovina, cu Dalmatia și cu Istria, adăogându-se la ele și Gorița, Craina și părțile de sud ale Carintiei. Nu vrem alta, decât aceea ce au voit Maghiarii înainte de a fi fost eliberați; și dacă ei doresc să cunoască situația noastră, n'au decât să se transpună în gând în epoca în care nu erau încă liberi.

Poporul maghiar a strigat atunci după independență și libertate, iar acum, când poporul croat strigă după independență și libertate, *i-o deneagă!* Poporul maghiar e un popor cavaler și distins. De ce nu e cavaler și di-

stins și față de noi? E popor splendid poporul maghiar, și eu totdeauna am spus și spun croaților: Fiți ca și maghiarii, căci atunci veți ajunge aceea ce doriti, aşa cum au ajuns și ei la timpul său la împlinirea dorințelor lor. Astă e ce dorim! Avem dreptul să dorim, pentru că Impăratul a spus, că: «Fiecare popor are să se fericească în felul său».

Să privim numai la Croația de acumă. Banul e esponentul guvernului maghiar. Nu are nici o independență și în chestiile cele mai mărunte are să alerge numai decât la Budapesta. Finanțele nu ni le putem administra în mod independent, că fierate nu avem. Maghiarii spun totdeauna, că suntem frați. E adevărat; dar buzunarele noastre nu cunosc această frăție. Suntem avizați unii la alții, astă o recunoaștem și noi. Vom trăi splendid lângă olătă, ca buni vecini, dar numai ca vecini egal îndreptățiti. Nici un stat nu poate impune legi altui stat. Să nu ne prescrie deci nici Ungaria nouă nimică, pentru că noi suntem un stat desvoltat, matur, nu suntem avizați la tutorat.

Vedeți, vă rog, cum sunt bărbătii de stat maghiari! Deunăzi contele Tisza a spus, că dualismul s'a valorat bine în răsboi. Nu are dreptate. Uită, că soldatul croat nu luptă pentru monarhia dualistă, ci pentru independența patriei sale. Iar Khuen-Hederváry e chiar dușman al croaților. Când era ban croat, a împins pe sârbi în contra croaților. El nu e croat, ci adevărat patriot maghiar. Precum sfântul Petru e tipul sfintilor, aşa e contele Khuen-Hederváry în ochii mei tipul adevăratului patriot maghiar. Noi nu suntem dușmani ai maghiarimei. Amic mai mare decât mine nu are poporul maghiar. Dar noi vrem să întemeiem statul croat și în locul dualismului vrem să aducem federalismul. Dorința aceasta a noastră nu e îndreptată nici în contra Austriei, nici în contra Ungariei. Dorința aceasta arde în noi numai pentru binele Croației.

A vorbit destul de clar Arhiepiscopul Stadler, prelatul cu nume german dar cu inimă croată, și cuvintele sale nu pot fi răstălmăcite. Voința firmă se cuprinde în ele, de a se crea, cu ocazia prefacerilor mari de după răsboi, statul independent croat, ca al treilea stat în monarhie, alătura cu al patrulea stat independent, al cehilor, și poate că și cu al cincilea: deci înlocuirea dualismului cu federalismul.

Așa se vede, că fantasia lucrează și în capetele cele mai luminate; dar să sperăm, că numai sub durata răsboiului, cum am constatat și cu altă ocazie, pentru că imediat cum vom intra iarăși în stări normale, — și de bunul Dumnezeu, ca zilele acestea să fie căt se poate de apropiate, — normală are să fie și gândirea și judecata oamenilor de pretutindenea: a croaților, cehilor, rutenilor și a altora, cari încă umblă cu gândul pe căi greșite și aleargă după lucruri imposibile. Ori apoi să nu fie fantazie, ci cum

crede o foaie mare din Budapesta, politică reală aceea care se face și care eventual poate să ducă și la realizarea tuturor dorințelor exagerate?

Noul împrumut de răsboi. Din 15 Noemvrie până în 15 Decembrie se fac la noi subscrisele la noul împrumut de răsboi. E al șaptelea, dar dintre toate cele de până acumă e împrumutul, care se face în condițiile cele mai favorabile. Pe cînd la cele de mai năște, dușmanii se aflau îci colea pe teritorul monarhiei noastre, acum nici o palmă de pămînt de al nostru nu se mai află în mâna dușmană, din contră, trupele noastre și trupele aliaților noștri înaintea repede pe teritorul italiian, dând nouă dovezi despre viteja lor. Când statul se adreseză deci cetățenilor săi de acasă, ca și ei să și facă datorință, ca cei dela front, și să împrumute statului banii necesari pentru continuarea, și se speră că și pentru încheerea răsboiului, nu e permis să se dea nimeni în laturi dela împlinirea acestei datorințe patriotice, mai ales când se știe, că nici o plasare de bani nu e atât de sigură și de rentabilă astăzi, ca cumpărarea de obligațiuni de răsboi, din prisosințele, fie mari, fie mici, pe care li se avem. *Se subscrise deci fiecare român la noul împrumut de răsboi, atâtă cît poate, pentru că ajută statului, dar își face bine și sieși.* Subscrisele se pot face la fiecare bancă românească.

Legea electorală croată. În dieta croată din Zagreb a fost prezentat proiectul de lege despre dreptul electoral, care e universal, egal, direct și secret. Drept de vot are fiecare cetățean de stat, cu locuință stabilă pe teritorul Croației și Slavoniei, dacă e trecut de 24 ani. Altă condiție nu i se cere. Aleși de deputați pot să fie însă numai aceia, cari știu cetății și scrie și cunosc limba croată ori sărbească. Dieta croată va fi compusă în viitor din 120 deputați. În atâta cercuri electorale e împărțită Croația și Slavonia și fiecare cerc electoral alege un deputat. Proiectul de lege a fost primit cu simpatii din partea tuturor partidelor din dieta croată.

Din Budapesta. Comitetul comun al partidelor din dietă, cari sprijinesc guvernul, s'a întrunit Joi în ședință, participând la consultările sale și domnul ministru-president Wekerle. După ascultarea raportului despre cele întreprinse până acumă din partea comitetului, domnul ministru-president a declarat, că în ședință din 20 Noemvrie a dietei guvernul va prezenta bugetul și proiectele de legi despre dările cele nouă, precum și legea despre dreptul electoral, apoi legile despre prelungirea invoielii cu Austria și despre prelungirea privilegiilor băncii austro-ungare. În vederea faptului, că în 3 Decembrie se deschid delegațiunile, în desbatere nu vor putea fi luate decât proiectele mai mărunte de legi, iar legea despre dreptul electoral va fi predată spre studiere unei comisiuni speciale. După ce-i vor termina delegațiunile lucrările, în Ianuarie anul viitor, va fi luat apoi în desbatere mai întâi proiectul de lege despre dreptul electoral, care formează baza de existență a guvernului. În privința formării partidelui unitar guvernamental, a declarat domnul ministru-president, că lucrul acesta se va putea face numai după stabilirea programului, în contra căruia s'au ridicat unele greutăți, cari sunt încă de învinis. Comitetul a luat la cunoștință declarațiunile domnului ministru-president și a accentuat necesitatea acordării grabnicei a autonomiei catolice și regularea drepturilor celor alalte confesiuni, de asemenea natură. Ședința comitetului a fost prezidată de contele Iuliu Andrassy.

Cum să fie predica noastră?

Prin coloanele «Telegraful Român» ni s'a dat sfatul prietenesc, că în timpul răsboiului «să predicăm despre nădejde» și despre celelalte virtuți creștinenți. Bun sfat. Dar se înțelege de sine, că preoții doritori de îndeplinirea datorinței lor în măsură deplină au făcut lucrul acesta și înainte de a li-se fi împărtășit sfatul pe calea publicității. Și-l vor face cu toată stăruință în orice vreme și în orice loc. Însă toți preoții conștincioși vor fi simțit, că împrejurările ne mai pomenit de grele din timpul de azi îndatorează a cuprinde în predică o mulțime de lucruri, chestiuni și probleme, la care poate nici nu s'au gândit înainte de răsboi. Câte și mai căte dureri și suferințe, că și mai căte praguri grele de trecut, că de felurite amărițiuni, încercări și frământări sufletești, nu va fi întâmpinat fiecare preot în activitatea sa pastorală din ultimii ani! Si dacă n'a voit să treacă nepăsător pe lângă aceste rane și dureri, cum a trecut levitul și preotul din Evanghelie pe lângă ranele celui căzut între talhări pe drumul Ierihonului, a trebuit să caute a lumina prin predicile sale, cu fațcia învățăturilor evanghelice, toate adâncurile întunecate și săngerânde ale inimilor credincioșilor săi. De aceea prilejurile de a predica au fost foarte multe și temele, asupra căroră s'a putut estinde preotul în predici, destul de variate. Așadar greutatea sarcinei pentru predicator a fost și este, nu atât: *despre ce să predicăm?* ci: *cum să predicăm?*

Da! Cum să predicăm? O astfel de întrebare nu arareori a trebuit să preocupe pe cei ce au voit cătușii de căt să atingă culmea îndatoririlor preoțești! De multeori li s'a cerut o frământare și o abatere, o cercetare strădâncă de zile întregi, ca să caute și să găsească cuvântul, asemănarea, pilda potrivită, pe care răzămându-se să poată desvolta și aduce cu succes într'o legătură firească diferențele subiecte ale predelei, cu suferințele multe și neconveniente ale zilelor, cari învăluie viața pământească din toate părțile. Răsboiul, afară doar de unele deosebiri, cari bineînțeles, după o praxă de aproape patru ani, nu pot să fie decât mai bune și mai perfecte, e așa ca și la început. De asemenea cerințele lui. Suferințele și greutățile traiului în fond deși sunt și ele tot aceleași, sunt tot mai multe și mai grele. A rămânea deci numai în jurul sfintei liturgii și a altor slujbe nu e destul. Cerința cuvântului, a măngâierii și întăririi în credință și suferințe e adânc simțită. Sau va putea oare mama adevărată să stee nepăsătoare, să tacă, când vaete copiilor umplu casa? Va putea părintele sufletește să tacă, când credincioșii lui se găsesc în valurile spumegânde de dureri și de cele mai grele încercări ce a putut să se lase vreodată asupra omeniei? Va înțelege oricine, dacă își va da seamă despre chemarea sa, că nu! Din ce sunt mai mari și multe greutățile și cerințele vietii, cu atât și stăruința noastră, cuvântul nostru, trebuie să fie mai bogat. Recunoscut acest adevăr, e aflată greutatea, cum avem să ne achităm mai bine, cum să ne lucrăm predicile, ca cuvântul lor, având ele aproape unul și acela scop, să nu fie prea des repetit, ci aducând întotdeauna ceva nou, să poată fi atrăgător, folositor și ascultat cu interes viu.

Dela o vreme încoace și credincioșii noștri mai înaintă în ale culturii au început să pretindă dela preoți predici mai deosebite de sabloanele cele vechi, cu cari s'au obișnuit așa de tare, încât adeseori se întâmplă, că îndată ce începe cineva a cetățanii, credincioșii — mai ales bărbății — ieș pe rând afară din biserică, iar dacă predica este în legătură cu împrejurările actuale ale timpului și ale locului unde se rostește, dacă e împestrătită cu amânunte din viața ascuțătorilor, ori cu îndrumări practice de interes și de folos

pentru dânsii, toți o ascultă cu atențiuie încordată, și mai târziu spun cu mulțumire, că astfel de predici ar asculta bucuros în fiecare Duminecă, și povestesc ei între ei despre unele părți și frânturi, cari le-au rămas mai adâncă în memorie. Altă răspplată mai mare nu poate avea preicatorul pentru osteneala sa de pe amvon, decât să vadă și să audă, cum lucrează în mintea și în inima credincioșilor săi cuvântul propovăduit de dânsul, ce fel de răsunet poate să aibă el în con vorbiile lor și ce fel de roade poate să scoată la iveală în apările lor.

Pentru mulți predicatori se va părea răspalata aceasta destul de puțină în asemănare cu pregătirile cele îndelungate și cu încordarea cea mare, pe care o cere predica lucrată în mod zelos și rostită cu pricerere.

«Din prisosința inimii grăește gura», zice Mântuitorul. Deci inima cuvântătorului trebuie să aibă din prisosință darul virtutii creștinești și bogăția învățăturilor de tot felul, ca prin cuvânt să poată împărti din acest dar și din această bogăție fără conteneire tuturor credincioșilor săi. De aceea predica nu poate să nu este iertat să fie ceva împrumutat din alte cărti, sau luat din cugetarea și osteneala predicatorilor vestiți din vechime, sau din zilele noastre, ci este neapărat de lipsă să fie și un rezultat al proprii noastre cugetări, *un fruct răsărit din frâmantarea și subciumarea vieții noastre*. Această cerință este spusă și repetată în toate cărțile de omiletică. Astfel într-o temeinică omiletică scrisă în limba germană se zice cu toată dreptatea: Pentru ca să sădească și cultive creștinismul personal, trebuie să pună preicatorul sub lumina cuvântului său *întreagă varietatea vieții practice, cu interesele și primejdile ei lăuntrice, cu frica și nădejdea ei, cu toate îndatoririle și ispărările ei; el trebuie să adâncească în contemplație sa liniștită ghimpale îndemnului, care aruncă în inimi necesitatea de a face cauză serioasă din creștinismul activ*. Atât în predică, precum și în activitatea sa pastorală trebuie să fie în clar cu *împrejurările speciale ale parohienilor săi, cu lipsurile, energiile și dorurile lor deosebite spre a le putea da lor ceea ce ei caută în mod conștient sau inconștient, fiindcă le trebuie să: celor slabî întârzie, celor fricoși încurajare, celor îndoelnici înlătare, celor trândavi îndemn, celor amorții trezvie, celor rătăcitorii îndreptare, celor vesetezi împulsuri nouă de viață, și mai departe, ca o cerință de căpătene statorește această omiletică pentru orice predică din orice loc și din orice timp, ca «să nu fie încremenită în sabioane învechite, ci prin puterea ei nemijlocită și prin bogăția darului apostolic să poată trezi obștea credincioșilor la viață nouă!»*

Iată deci, cum ar trebui să fie predica noastră! Dar întreb, cătă dintre noi suntem în stare să împlini oricând această cerință înaltă? Unde putem găsi în literatura noastră colecțiunile potrivite pentru

¹ Dr. Paul Kleinert: Homiletik, pag. 12.

² Idem, p. 117.

înlătarea predicilor noastre la acest nivel, cerut de toți credincioșii noștri doritori de luminare în propăsire? Ce îndrumări ni s-au dat până acum pentru desăvârșirea noastră spre treptele amvonului?

Căteva întrebări, la cari căutând a răspunde numai în treacăt, mintea omului înțelegețor trebuie să se aprindă de nepăsarea generală, iar inima să plângă de usurătatea noastră. Din vechea amoroșală se vede că pe noi nici răsboiul cu toate trimbișile și bubuiturile lui nu poate să ne trezească și să ne cheme la o altă viață. Până ce literatura altor popoare a înmărit și răsboiul cu zeci și sute de mii de volume, noi cu foarte mici exceptiuni am lăsat să atipească și modestele licării de până aci. Unde sunt bărbății noștri de știință, numărul îmbucurător de doctori, ce a început să răsără în vremea din urmă, îndrumătorii noștri, chemați și datorii a face tot ce le stă în putință, pentru a ne veni întrajutor, la trezirea la o viață nouă a sfintei noastre biserici dreptmăritoare?

Excelența sa, I. P. S. nostru Arhiepiscop și Mitropolit *Vasilie*, ni-a promis în cuvântarea sa de program, că *preocuparea de căpătenie și va fi, să restabilească onoarea amvonului!* Cu vie dorință și cu încredere aşteaptă acum preoțimea noastră îndrumările de lipsă, pentru ducerea la îndeplinire a acestui frumos program.

Preotul I. P.

Proba creștinismului în răsboiul mondial.

II. Cultura de dincoace a necredinței și răsboiul.

«Mulți umblă de cari de multeori am zis vouă, iar acum și plângând zic, că sunt vrășmași crucii lui Cristos, al căror sfârșit este perirea, al căror Dumnezeu este pântecele și mărireana întru rușinea lor, cari cele pământeni gândesc». (Filip. 3. 19.)

Iubiți ascultători! Necredința modernă se manifestă prin nerecunoașterea și negarea lui Dumnezeu și a judecății sale. Cu cât mai mult neagă însă ea pe Dumnezeu, cu atât mai tare umple lumea cu interesele ei proprii. Cu cât mai puțin aşteaptă ea dela vecinie, cu atât mai mult caută să căștige în vremile acestea. Cu cât mai puțină muncă depune ea într-ună îngrăjire internă sufletească, cu atât mai mult să năzuște, ca să pregătească corpului toate plăcerile vieții de dincoace. Cu cât mai mult desconsideră și batjocorește virtutea, cu atât mai mult iubește ea păcatul, desfătându-se în el.

Necredința modernă e cultura de dincoace. Privirea î se oprește la aceea ce-i cade în minte. Gândirea și voința ei e mărginită într-o cadrele acestei lumi. Aceea ce-i poate oferi lumea, ca proprietate, plăcere, onori și distinții, determină pentru ea principiile purtării de viață. Si chiar și din privința aceasta, necredința modernă e motivul cel mai eficace al marilor răsboi mondiali, pentru că ea a deșteptat și alimentat: a) *lăcomia*, lipsită de

csonyi, Szent István király élete p. 23).

«Ajton s'a dus deci în orașul Bodon sau Vidin și acolo s'a încreștinat. Deacolo a cerut totodată permisiune, ca în locul așezării sale, în cetatea Murășului (astăzi Csanád sau exact Német-Csanád) să poată zidi mănăstire pe seama călugărilor greci».

Din cele espuse se pot constata cu siguranță următoarele fapte istorice:

a) Înainte de ocuparea patriei, pe pământul care îl numim azi țara ungurească, în epoca romană și în timpul migrațiunii popoarelor, s'a încreștinat și desvoltat creștinismul roman cu ierarhie bisericăscă latină; mai apoi sub scutul imperiului bizantin, creștinismul grec, care dela încreștinarea slavilor, în jumătatea a două a secolului IX, în țările delă Dunăre primă forma slavă sau bulgarească;

b) românii cu slavii, atât dincolo, că și dincoaci de Dunăre, formără o comunitate bisericăscă, în care se găseau și români dintr-o Tisza și Murăș, sub ierarhia bisericii bulgare și jurisdicția diecezană a episcopului de Vidin.

Acesta erau relațiunile religioase și etnografice în patria noastră, în timpul cuceririi maghiare.

După ocuparea patriei (honfoglalás) însă, ungurii intră în relaționi cu imperiul bizantin. Gyla (Gyula) voivodul Ardealului se botează în Constantinopol pe la 951, ducând cu sine de acasă pe monahul Hierotei (monachum secum abduxit Hierotheum) ca patriarchul să-l hirotonească episcop ungurilor. (Porphyrogenitus Constantinus, de administrando imperio c. 40. Georgius Cedrenus, Annales, Basel. 1566 p. 524). Creștinismul se răspândi înțâia oară

conștiență, b) *ambiția*, care nu cunoaște nici o considerare. Ambele aceste puncte formează obiectul predicei mele de astăzi. Bunul Dumnezeu trimite binecuvântare asupra cuvintelor mele.

Iubiți ascultători! Cum că necredința deșteaptă și nutrește lăcomia cea mai lipsită de conștiență, ne învață sănătatea de toate sfânta scriptură. Evangelia ne vorbește (Luca: 12. 15.) despre un om bogat, care a avut o recoltă atât de mare, încât hambarele sale n'au putut să cuprindă. Ce va face el acum? Va mulțumi lui Dumnezeu și va grăbi cu Iacob: «Sunt prea mic pentru toată milostivirea, care ai arătat-o servului tău?» Va începe să se îngrijască, în numele Domnului, de cei lipsiți, de cei săraci? Nu; la așa ceva nu se gândește omul bogat. Să dea săracilor din prisonele sale, să-și adune comori pe seama cerinței, pentru că bogatul se face la Dumnezeu, așa ceva nu-i trece prin minte. El intră în dialog cu sufletul său și din acest dialog să vede, că vrea să folosească toate bunurile sale numai în serviciul egoismului celui mai joscicic. «Spargerevoi jînțilele mele, zice el, și mai mari le voi zidi, și voi voia strângă acolo toate rodurile mele și bunătățile mele. Si voi zice sufletului meu: Suflete! Ai multe bunătăți strânsă pe mulți ani; odihnește, mănâncă, bea, vezelește... Așa de fără Dumnezeu a devenit acest om bogat, și așa i-a fost tâmpit lăcomia orice sentiment nobil, încât nu se mai gândește la alta, decât la ascunderea bogăției sale, pentru că să se veseliască și să se sature din ea.

Încă și mai clar ne arată sfântul apostol Pavel (Către Romani 1.28), că necredința alimentează lăcomia și provoacă nedreptatea, în exemplul despre păgânii vecni. «Si pentru că nu au adeverit a avea pe Dumnezeu în cunoștință, i-a dat pe ei Dumnezeu într-un minte neprincipiată a face cele ce nu se cade, plini a fi de toată nedreptatea, de viclenie, lăcomie, răutate, plini de pismă, de ucidere, de sfadă, de înșălcăciune, de nărvări rele».

Invățătura aceasta a sfintei scripturi se confirmă și din partea istoriei, înainte de toate din partea istoriei acestui răsboi mondial, în mod cu totul neîndoios. Ascultați două exemple, despre cari vorbesc scripturile. Regina fără Dumnezeu, cu numerole Izabel, a pus mărturii mincinoase în contra lui Nabot, care a fost omorât, iar via sa a trecut în posesiunea regelui Achab, soțul ei fără credință în Dumnezeu. Al doilea exemplu. Iuda, care perduse de mult credința în Mesia și în inima sa călăcase credința datorită măestrului său, se duce și se ofere dușmanilor de moarte ai lui Isus, pentru a-l trada pentru treizeci de arginți. Lăcomie lipsită de conștiență a fost deci aceea, care a împrumutat Izabelei și lui Achab înfiorătorul curaj, pentru a trece peste cadavrul lui Nabot spre a pune mâna hoțască pe via acestuia, și lăcomia fără conștiență a indemnă și pe luda să se șvârșască fapta sa sinistră, făcându-se trădătorul meșterului său.

Lăcomia lipsită de orice conștiență a deslănit asupra noastră, iubiți ascultători, și actualul răsboi mondial, cu toate grozăvile și spaimele sale. Oare nu lăcomia

a indemnă pe Anglia să plece în răsboi în contra noastră? Nu ea a băgat pe Anglia în oțel și în panteră, înzestrându-o cu armele minciunii și ale lăcomiei, pentru că să fie slăbită Germania, se ie restrâns comerciul german, se ie scos de pe piața lumii comerciantul german? Si tot lăcomie lipsită de conștiență e și aceea, care gătește și împrumută materia arzătoare, pentru focul din lume se ie mereu alimentat, ca se deee flacări tot mai luminoase și tot mai înalte. Focul răsboiului mondial sărăcă fi stâns de mult, dacă anumiți fabricanți americanii, lipsiți de conștiență, nu alimentau și sprijineau focul prin nesecata lor liferare de muniție, dacă în lăcomia lor strigătoare la cer nu căutau să se îmbogătească în răsboiul acesta al popoarelor, răsboi ucigator de oameni. Dar aceasta lăcomie infiorătoare bagă tot mai mulți oameni, de mizerie, duce tot mai mulți oameni neferici la moarte înfricoșată și la mizerie îngrăzoitoare.

O, necredință cumplită, care aprinde patimile doritoare de sânge în inimile oamenilor! Pe tine te acuz, pentru că ai ucis pe părintii noștri, ai scăldat floarea națiunilor în sângele lor, ai făcut nenumărate văduve și nenumărați orfani și ai adus neșpus de multă lipsă și miserie în inimile oamenilor și în familiile. De aceea, fugiți, iubiți ascultători, fugiți de necredință și feritivă de lăcomie!

Dar nu numai lăcomia fără conștiență deșteaptă și alimentează necredință, ci și ambii, care nu cunoaște nici o considerație. Voiu lămurii și acest fapt cu sfânta scriptură și cu istoria, înainte de toate cu istoria răsboiului mondial.

Vă aduceți aminte, iubiți ascultători, că ce a indemnă pe Avisalon, fiul lui David, să pregească răscoală în contratălui său, să se măñe pe acesta și să plece la răsboi în contra lui? A fost *ambiția*, lipsită de Dumnezeu. Ce a indemnă oamenii din vechimea păgână, pe Alexandru, pe Iuliu Caesar, să ducă focul și sabia în țările cele mai depărtate, popoare și națiunile să le lovească cu biciul foamei și al morții, băgândule în jugul domniei lor? A fost earășii *ambiția*, lipsită de conștiență și de considerație. Ce a fost aceea, ce a umplut pe Napoleon I de dorul înfrigurător de cucerire, care l'a mănat apoi dintr-o țară într-alta, pentru a supune aproape lumea întragă sceptrului său? A fost *ambiția* arzătoare și necunosătoare de margini!

Si acum, iubiți ascultători, priviți spre oamenii, cari au pregătit cu mână lungă acest răsboi, cari l'au căutat și l'au deslănit cu curaj păcătos asupra lumii. Pentru așa stămpăra setea de putere, pentru așa intări poziția de putere, și pentru ajuși la culmea unei puteri nemărginite pe urma răsboiului căștigat, se subjuge creștinismul și biserică: au provocat răsboiul. Deci din ambiție păgână! Din ambiție păgână au dat curs liber bărbății din guvernul francez furiei răsboiului, pentru că din ruinele Germaniei învinse să-și ridice și întărescă tronul, realizându-și apoi cu succes planurile diabolice în contra creștinismului și a bisericii. Din ambiție păgână au ținut vie oamenii din guvernul englez schintea

zesekkel az ő törvényük és szertartásuk szerint. (S. Gerhardi, episcopi Chanadiensis scripta et acta. S. Cam. de Battyhán. Albo-Carol. 1790. «In locul reședinței sale, în orașul Morisena lângă Tisza, a clădit mănăstire cu hramul sf. Ioan Botezătorul, din Vidin a adus egumen grecesc, așezând aici călugări grecești după legea și ceremoniile lor».

Dar ceea-ce înainte se consideră numai ca legendă, aci e adevăr și fapt istoric bine definit.

«A görög barátok egyháza, melyet Gellért a térités céljára lefoglalt, mintegy húsz méter hosszu, 12–13 méter széles templomocska volt. Alapjait 1868-ban találták meg s ugyanakkor felszínre került az előtte állott keresztszelő medencéje is, mely még ma is meg van s egyik érdekes emléke az ősi Csanádnak». (Dr. Borovszky Samu, Csanád vármegeye története, I. köt. 21.).

«Biserica călugărilor greci, ocupată de Gellértnél a scăpătă de convertirii, era o biserică cam de 20 metri de lungă, 12–13 metri de lată. Fundamentul ei fu descoperit la 1868 și tot atunci s'a aflat și cristelnita de botez așezată în fața ei, care se păstrează și astăzi ca o relichie interesantă a Cenadului antic».

Regele Stefan cel sfânt însă din consideraționi politice și religioase, s'a aliat cu Apusul, supunând biserică maghiară sub jurisdicția Papei dela Roma. Cu toate acestea o mare parte a poporului maghiar s'a alipit mai vârtoș de biserica orientală, de cultul și obiceiurile sale religioase. «Ezért lön az 1092-ki szabolcsi országgyűlésen bevéve, majd Kálmán alatt ujra megerősítve azon görög egyházban ma is érvényes törvény, miszerint a papnak csak

FOIȘOARA.

Material pentru istoria bisericii.

(Urmare).

Puterea statului bulgar dincoaci de Dunăre a fost desființată prin Unguri, și într-o parte a împărătiei bulgărească căzu strivită de bizantini (1018). Biserică bulgărească însă continuă existența sa ca biserică autocefală cu scaunul arhiepiscopal la Ochrida, sub a cărui jurisdicție împăratul Basilie II. prin hrițovul din 1019 susține 30 de episcopate în următoarele părți: Epir, Albania, Macedonia, Thesalia de nord, Rhodope, Sofia, Vidin, finul Moraviei, Belgrad, Prizren, Rasa și Lipjan în cîmpul Mierlei, cum și pe Vlachii din toată Bulgaria. Kai των αὐτῶν πασῶν Βούλγαρων Βλάχων. (Golubinski, Kratki, ocrășia istorică pravoslavă și cernăuță, serbskoi, rumenskoi. Moskva 1871 p. 258–263).

Legăturile Vlachilor și Bulgarilor din stânga Dunării cu episcopatul bulgar de Vidin, susțin arhiepiscopului autocefal de Ochrida, se dovedesc și prin împrejurarea, că ducele bănățean Achtum (Ajton) din cetatea Morisena (Marosvár) contemporan regelui Stefan cel sfânt, s'a botezat în Vidin și de acolo prima preotă pentru țara sa. (Endlicher Monumenta Arpadiana p. 214–215)... «Ajton... element

aprinsă a urei de popoare, pentru a o putea preface apoi în flacără groaznică, spre a-și stămpăra setea de sânge cu săngele Germaniei, spre a-și înmulți avușile cu ale Germaniei săracite, și spre a-și satisface dorului de glorie prin subjugarea și umilierea Germaniei. Tot din ambiție păgână au călcat în fine și oamenii din guvernul italian jurământul de credință și și-au dus țara și poporul pe banca de măcelărire a răsboiului. De multă vreme francmazonismul italian, care conducea mâna guvernului, a încercat să subsape și să răstoarne stârca Sfântului Petru. De mult a sămănat în popor sămânța necredinței, a uitării de Dumnezeu, a revoltării, grijind bine de rodul criminal. Și după călcarea jurământului de credință și a datorinței contracutuale față de puterile centrale, a întins mâna francmazonismului de dincolo de munții Vogeni, pentruca prin un răsboiu terminat cu învingere să-și întărească puterea și să căstige forța nemărginită spre a da după răsboiu lovitură nimicitoare creștinismului și bisericii. Aceasta e scopul ambiției sale păgâne!

lubiți ascultători! Necredinta s'a arătat și astăzi de nou, ca cea mai mare cauză a actualului răsboiu mondial. Ați văzut, cum ea a deșteptat și alimentat lăcomia și ambiciua, cum ea a deslăunit și desvoltat patimile, cari în cele din urmă au aruncat, au trebuit să arunce oamenii în nenorocirea răsboiului.

Vă întreb acum, ce credeți voi despre necredință? Ce credeți voi despre nerușinată lozincă a atâtorei oameni, cari strigă mereu: Jos cu Dumnezeu, jos cu religia și cu biserică? Nu e necredința ogorul roditor, din care răsare cea mai mare nenorocire pentru omenime? În momentul în care omul se desface de către Dumnezeu și devine surd față de glasul conștiinței și față de judecata lui Dumnezeu, se deslănușesc în om toate boldurile rele și toate patimile și-l îndeamnă, ca pe o fiară sălbatică, să sevărsească faptele rele una după alta și grozăvii peste grozăvii. Nimic nu mai e sfânt pentru el, nimic nu e de ce nu s'ar putea atinge, nici o demnitate nu e pentru el destul de venerabilă și nici o viață destul de prețioasă. Tigrii și leii pot să fie înblânziți; hiene și urși pot se fie prinși cu vicleșug, dar necredința sparge toate barierele. Tări și orașe, oameni și popoare întregi, trebuie să-i servească și se cadă jertfă lăcomiei și ambiției ei. De aceea, iubiți ascultători, urți necredința și fugiți de ea! Rămâneți tari și statornici în recunoașterea credințioasă a lui Dumnezeu și a judecății sale. Pentru acolo, unde e sălășuită în inima omului religiositatea vie și credința curată, crește virtutea și dreptatea, inflorește pacea și unirea, fericirea, atât a singuraticului, cât și a omenimelui întregi. Amin.

REVISTĂ POLITICĂ.

Camera italiană amânată. Ministrul președint Orlando a rostit în camera italiană un discurs primit cu aplaște. După aceasta s'a votat în unanimitate propunerea deputaților

egyszer szabad nőslni; ezért rendeli, ugyanazon gyülös, hogy a 40 napi böjtöt nem a nyugatiak, hanem a keletiek szokása szerint kell megtartani, t. i. nem hamvazó szerdán kell kezdeni, hanem az ezt megelőző hétfőn és kedden; «a mely latinusok pedig magukat — mondja a törvény, — a magyarok ezen törvényes és jobb szokásához alkalmazni nem akarnák, menjenek ki az országból, elvétetvén tölök az itt gyűjtött pénz». (Farkas Iózsef, Egyháztörténelem, I. köt. 262 l.)

«De aceea fu primită în dieta dela Szabolcs la anul 1092, apoi pe timpul regelui Coloman Cărturarul fu întărită din nou legea aflătoare și azi în vigoare în biserică grecească, în sensul căreia preotul este îngăduit să se căsătoră numai odată; de aceea se decide în aceeașă dietă, că postul de 40 de zile nu trebuie să fie după obiceiul apusenilor, ci după al răsăritenilor, adică nu trebuie început Mercurea, ci în Luniă premergătoare; ear acei «latini — zice legea respectivă — cari nu ar voi să se acomodeze acestui obiceiul legal și mai bun al Maghiarilor, să părăsească țara, luându-se dela ei banii adunați aici». (Farkas Iózsef, Egyház történelem, p. 262).

(Va urma)

La geam.

Am cedit o carte bună
și m-am obosit prea tare,
Stau trudit la geamul palid
și privesc în depărtare.
Luna 'n pragul zării mândre
pe un corn de nor se suie,

Boselli, prin care camera constată din nou necesitatea armoniei naționale și contopirea tuturor energiilor, ca prin destinția armatei, și cu încredere în aliații săi, să întăpîne invasiunea dușmană.

Camera, după primirea acestei propunerii, s'a prorogat pe timp ne-determinat.

Anglia. După comunicate sosite la Haga, în Anglia începe a se ivi, în unele cercuri înalte, un sentiment dușmanos față de Italia. Cercurile acestea nu mai voesc să știe de planurile cuceritoare italiene și pretind, ca «lașii italieni» să fie lăsați în grija sortii lor; iar la tratativele de pace fiecare stat să-și vadă numai de interesele proprii.

Presă de altfel atacă mereu pe *Lloyd George* pentru vorbirea sa dela Paris și-l acuză că n'are dreptul de a face responsabilă conducerea armatei pentru puținele rezultate dobândite; deoarece el, *Lloyd George*, a avut încă dela începutul răsboiului o înrăurire decisivă în toate hotărările luate.

Parlamentul englez se va rosti astăzi, Luni, asupra discursului parisiștilor al prim-ministrului actual *Lloyd George*, — care pe semne va avea tot soarta bine meritată a colegului său din Franța.

Unele voci engleze spun, că urmașul său are să fie Northcliffe.

Franta. Abea și a terminat cursul patetic, ținut la masa albă, dată în onoarea colegului său din Anglia venit la Paris, domnul *Painlevé* este silit să dispară pe urmele înaintașilor săi *Viviani*, *Briand* și *Ribot*. Patrușefi de cabinet a avut până acumă Franța, de când s'a început răsboiul.

Painlevé apartinuse mai de mult socialiștilor; ajuns însă în fruntea guvernului să a lăpădat de tovarășii săi de odinioară și a lucrat împotriva lor.

Anarhia rusească și catastrofa italiană au contribuit și ele, negreșit, la criza ministerială franceză, făcând camera să dea vot de neîncredere stăpânirii conduse de *Painlevé*.

Combinăriile pentru viitorul șef de guvern se învârteau în jurul persoanelor: *Barthou*, *Clemenceau*, *Viviani*. Despre *Caillaux* scrie *Gazette de Lausanne*, că nu i-a sosit încă vremea: *Caillaux* are să vină atunci în Franța, când *Giolitti* va lua locul lui *Orlando* în Italia.

Vântul doarme, Oltul tace:
ce-a fost eri, doar' astăzi nu e.
E o liniste măreată,
car' te 'nalță-ți dă avânt.
Unde ești tu vreme veche?
ași dori ca să te cânt.

Ași dori să-ți scriu o odă,
sau un vers de preamărire,
Adâncindu-mă în sinul
zilelor de pomenire
Vecinică, — dar nu se poate,
glasul vremii mă supune.
Insă 'n fapt senin de seară,
codrul Raptei poate spune
— Când prin patu-i singuratic
se preumblă tainic vântul, —
Că tu mi-ai mărit nădejdea,
mi-ai desăvârșit avântul.

Dar le las acête toate,
ochii cer acum odihnă.
Lună mândră și frumoasă,
lună dragă, lună plină!
Dacă treci spre soare-apune,
spune codrilor de brad,
Cari m'au măngăiat odată,
că din ochi lacrimi nu-mi cad.
Sufletul mi-e tot acela,
inima mi-e tot de fier,
și voi suporta povara
zilelor ce trec, ce pier.

Vasile Stoicanea.

Agenta *Havas* comunică din Paris, că *Clémenceau* a primit sarcina de a forma noul cabinet.

Clémenceau, ministru președinte, și la răsboi, este cunoscut ca unul dintre aderenții cei mai fanatici ai răsboiului. Din noul ministeriu francez mai fac parte: *Pichon* la externe, *Pams* la interne, *Klotz* la finanțe și a.

Rusia. Maximaliștii, conform ultimelor știri, au ieșit învingători în lupta cu Kerenski care, aşa se vede, și-a sfârșit rolul în mișcarea revoluționară a Rusiei. Conducătorii partidelor socialiste, după comunicate trimise din Petrograd, au început tratative cu bolșevikienii în scopul de a forma un *guvern socialist curat*. Programul viitorului ar fi: încheerea păcii fără amânare, împărțirea de pământuri țăranilor și convocarea adunării constituante. Bolșevikienii pretind însă pentru sine rolul de căpetenie și cerea unui armistițiu imediat.

Din *Finlanda* se vedește, că provincia aceasta s'a desfăcut de Rusia și s'a proclamat neatârnătoare. Lovitura de stat este pusă la cale de *socialiștii finlandezii*.

Răsboiul.

16 Noemvrie n.

Frontul italian. Detășamente de hoțevi, curățind terenul pe la Piave, au făcut peste o mie de prizonieri. În valea Brenta trupe austro ungare au luat în stăpânire satul Cismone și înălțimile din apropiere. La nord-est dela Asiago încă au perduț italienii câteva poziții de pe înălțimile apărute cu multă îndărjire. La frontul dela est nu e nimic de anunțat. La frontul macedonean trupele noastre au ocupat în parte pozițiile părăsite de francezi, la Ochrida.

Frontul dela vest. Pe teritorul din Flandria focul de artillerie s'a potențat în zorile zilei. Trupele franceze, cari sprijinile de negură, au intrat în linile de apărare germane, au fost scoase din ele, prin contraofensivă. Peste zi, activitatea artilleristică a fost redusă la toate armatele. Spre seară s'a potențat însă, mai ales la Dixmunden și la St. Quentin. La frontul acesta dușmanii au perduț în zilele din urmă (din 9 până în 16 Noemvrie) 24 aeroplane.

17 Noemvrie n.

Frontul italiano. La sudvest dela Feltre se dau lupte îndărjite, pe ger și vreme neguroasă. Regimentele noastre au înfrânt rezistența energetică a dușmanului și au luat dela el două înălțimi cu asalt. În captivitate au ajuns cu ocasiunea aceasta un colonel, 50 ofițeri și 750 soldați. La râul Piave trupele noastre de recunoaștere au fost retrase în alte poziții, întimpinând rezistență puternică.

Frontul dela vest. La gruparea de armate a moștenitorului de tron bavarez *Rupprecht*, în Flandria, focul de artillerie a devenit după ameaz mai puternic, mai ales pe la Dixmunden și Ypern. La sud dela lacul Blankert trupe de recunoaștere germane s'au reîntors cu prizonieri. La St. Quentin s'a continuat și eri focul puternic de artillerie și lupta cu mine aruncate cu mâna. Pe la Ailette și pe malul ostic al râului Maas germanii au făcut prizonieri în luptele date între avantgarde. La cele lată fronturi nici o noutate.

18 Noemvrie n.

Frontul italiano. La nordost dela Asiago dușmanul a incercat să recucerească înălțimile ajunse în zilele din urmă în posesiunea trupelor noastre, cu contraatacuri puternice, dar vitezele noastre trupe și-au păstrat pozițiile, respingând pe dușman în lupte înverșunate date piept la piept. Între Brenta și Piave trupele aliate au ocupat mai multe înălțimi, luate cu asalt. La cursul inferior al râului Piave s'au dat lupte de artillerie.

Frontul dela vest. În Flandria activitatea artilleristică a rămas redusă. La Artois și St. Quentin trupe de recunoaștere germane operând cu succes au luat în captivitate 40 de englezi și au pus mâna pe mai multe mitraliere. La St. Quentin s'au dat atacuri franceze, după o pregătire puternică de două zile, dar dușmanul a fost respins în lupte apropiate. La frontul dela est și în Albania nu e nimic nou. În Macedonia, la nord dela lacul Doiran, bulgarii au respins atacul unui batalion englez.

NOUTĂTI.

Din cauza sfintei sărbători de Miercuri, *Arhanghelii Mihail și Gavril*, numărul cel mai apropiat al ziarului apare Sâmbătă înainte de ameaz.

Serviciu divin în catedrală. Serviciul divin de mulțamită pentru norocoasa scăpare a Maiestății Sale, Împăratului și Regelui nostru *Carol*, din marea primejdie în care i s'a aflat viața Sâmbătă în 10 Noemvrie nou, s'a celebrat în catedrala din Sibiu Dumineacă, în 18 Noemvrie n. prin Excelența Sa, Inaltpreasfințul Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Vasilie Mangra*, asistat de următorii domni: Dr. *Eusebiu R. Roșca*, Arhimandrit, director seminarial, *Nicolae Ivan*, Lazar Titeanu și Dr. *G. Proca*, asesori consistoriali, *C. Moldovan*, preot militar, și de diaconii Dr. *Octavian Costea* și Dr. *Gh. Comșa*. Rugăciunea de mulțamită Excelența Sa a cetit-o în genunchi.

Ajutorare. Ministrul de interne ungăr a inițiat o mișcare în scopul de îmbunătățiri soartei acelor famili din Ungaria, ai căror susținători se află în America și cari, dela întreruperea legăturilor diplomatici cu Statele Unite, n'au mai putut să trimită bani pentru cei de-acasă. Se crede că guvernul sudez, care acum reprezintă interesele noastre în America, va ajunge în înțelegere cu guvernul Statelor Unite. (Cu privire la locuirorii interesați din Sibiu, am publicat un comunicat în numărul trecut al ziarului nostru).

Lege împotriva duelului. În urma hotărârii luate de Monarhul nostru în contra obiceiului de a se duela, avocatul Grün din Budapesta a înaintat o propunere urgentă către camera deputaților de acolo, cerând ca ministrul de justiție să fie rugat a prezenta parlamentului un proiect de lege împotriva duelului. În noul proiect de lege să se declare, că duelul este crimă primejdiașă, care se va pedepsi cu temință.

Tutunul se scumpescă. Guvernul ungăr, cum se anunță din Budapesta, va regula de nou prețurile tutunului. Conform urcării generale a prețurilor, se va scumpi în mod considerabil și tutunul.

† *Ivan Marian*, epitropul bisericii ortodoxe din Orăștie, a înceat din viață, după cum ni se scrie, Dumineacă în 11 Noemvrie, n. în etate de 78, și a fost înmormântat Marți, în 13 Noemvrie, cu solemnitate rară, pentru aproape întregul oraș Orăștie a ținut să dea adormitului în Domnul onorurile din urmă. Împrejurarea aceasta dovedește, că de stimat era decedat din partea tuturor locuitorilor din Orăștie, fără deosebire de lege și naționalitate, pentru viață să creștinească, pentru traiul său cumpătat și pentru inclinările sale spre binefacere, din cari au rezultat și pe seama bisericii ortodoxe din Orăștie fundațiuni de multe mii de coroane. Meritele adormitului în Domnul le a scos la iveală în biserică domnul protopresbiter *Vasile Domșa*, iar la gropă înălțătorul dirigent *C. Baicu* din Orăștie. Pe decedatul său deplângere fiica sa *Ana*, măritată *Deac*, ginerele său Dr. *Simeon Deac*, și nepoții și nepoatele: *Stefan*, *Anuța*, *Ioan*, *Elena* și *Irina*. Prin faptele sale decedatul va trăi și mai departe cu numele printre noi, iar rămășițelor sale pământești deoarece bunul Dumnezeu odihnă lină în sănătul pământului.

Rugare. Ca să putem satisface cu exactitate comandelor de diferite blanșete pentru trebuințele ofiților protopresbiteralor și parohiale, în *Extrasul catalogului librăriei*, publicat în *Calendarul arhidicezan* pe anul 1918, blanșetele ce se află spre vânzare la librărie, sunt specificate după trebuințe în afaceri: *bisericești*, *școlare* și *epitropești*, cu indicarea numurilor exacte și a prețurilor lor; deci ca pentru viitor să se evite ori ce inconveniente la execuțarea comandelor de blanșete, ce ni se fac, rugă pe P. T. domni protopresbiteri, preoți, catiheți, înălțători și epitropi, ca la comande să indice *întreg* și *exact* titlul blanșetelor. Sibiu, 6/19 Noemvrie 1917. —

Librăria arhidicezană.

Infrâuire. O sgomotoasă manifestație de înfrâuire au făcut, în teatrul Scala din Milano, soldați francezi, englezi și italieni. La manifestația aceasta au participat și câțiva membri ai parlamentului italian.

Necrolog. Doamna Sofia Simonescu n. Marcu, văduva rămasă după regretatul secretar mitropolitan Leontin Simonescu, Dumineca trecută, 18 Noemvrie st. n. 1917, la orele 4 p. m., în etate de 74 ani, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului. Defuncta, fiica fostului protopresbiter din Lugoj I. Marcu, a avut parte în casa părintească de o creștere aleasă, a fost o femeie înzestrată cu cele mai frumoase calități. Firea sa blândă, manierele sale frumoase, ținuta sa deamnă și inima-i nobila, a făcut dintr'ansa în familie o adevărată podoabă a soțului ei, o adevărată mamă a fiului și fielor sale, iar în societate o adevărată matronă română. O jescă: fiul Alexandru Simonescu, v.-notar comitatens; fiicele Eugenia măr. Galgotzy, Leontina măr. Proca; ginerii Koloman Galgotzy, căpitan c.șir., Dr. George Proca, asesor consistorial; nepoții Anton și Kalman Galgotzy, Zeno, Leo și Vera Proca, nepoata Ecaterina de Pușcariu n. Peța cu fiili ei Iuliu cav. de Pușcariu, concepist în ministerul de honveze și Zeno cav. de Pușcariu, căpitan la cavaleria ces. și reg.; cumnatul Leo Simonescu, proprietar în Furdia și fiul Virgil, cunoscutul pictor academic din Lugoj. Înmormântarea va avea loc Marți, în 20 Noemvrie n. c. la orele 2 $\frac{1}{2}$, d. a. în cimitirul orășenesc din loc. — Fie-i țărâna ușoară și memoria bine-cuvântată.

Avansările militare Din Viena se anunță că Monitorul oficial, conținând avansările din Noemvrie ale ofițerilor din armată comună, va apărea în 25 ale lunei curente.

Petition unui ziar. Redacțiunea ziarului elvețian, Journal de Génève, la propunerea unui profesor universitar de acolo, a adresat suveranilor noștri Carol și Zita o petition, în care se roagă, ca tesaurul de artă, afător pe pământ italian, să fie în deosebi ocrotit.

Post de vicecomite. Trecând la penziune vicecomitele din comitatul Sibiului, se publică concurs pentru ocuparea acestui post, asemenea și pentru ocuparea altor funcții devenite eventual vacante prin îndeplinirea postului de vicecomite. Cerele de concurs înseminate cu documentele necesare conform articolului de lege I. din 1883, și în înțelesul §-lui 4 al regulamentului intern comitatens, adresate comitetului suprem Walbaum, au să se înainteze până cel mai târziu în 30 Noemvrie 1917 la vicomitele comitatului Sibiu.

Restaurare. Societatea germană petrolieră pe acții, cum scrie Vossische Zeitung, a restaurat izvoarele de petrol «Steaua Română» din România. Izvoarele acestea, cum se știe, fusese rău stricte din partea englezilor cu prilejul retragerii armatei române. Venitele obținute acum intrec toate așteptările.

Tarifă nouă la căile ferate ungare. Cu ziua de 15 Noemvrie 1917 s'a introdus noua tarifă de persoane și bagaj la căile ferate ungare de stat. Prețul biletelor s'a urcat în următorul mod: la clasa I. cu 120%, la clasa II cu 100%, la clasa III 90%, la trenuri accelerate; ear la trenuri de persoane: la clasa I cu 120%, la clasa II cu 90%, la clasa III cu 70%. Este vorba, ca în curând să se introducă a IV clasă la trenurile de persoane. Biletele pentru clasa IV vor fi cu 35 la sută mai scumpe, de către prețurile de până acum la clasa a treia. — Pentru bagaj sub 50 kg se urcă taxa cu 60%; pentru bagaj peste 50 kg taxa se scumpește cu 100%. Bagaj se primește numai la trenul, în care călătoresc și posessorul biletului. În lipsă de loc în vagon, călătorul nu are voie să treacă în clasă mai înaltă, decât în cazul când plătește diferența de preț. Abonamentele anuale, la biletul întreg costă: Clasa I 3200 cor. clasa II 1800 coroane, clasa III 1000 coroane! la bilete de jumătate: Clasa I 2300, clasa II 1300 coroane, clasa III 720 coroane.

Albituri pe seama soldaților. Pentru a răspunde dorințelor exprimate din mai multe părți, comanda stațiunii militare din orașul nostru va continua zilele acestea strângerea de albituri pe seama soldaților noștri din campanie. În acest scop are să treacă Luni în 26 Noemvrie n. o trăsură militară de-a lungul străzilor orașului de sus și prin cartierul Haller, altă trăsură militară de-a lungul străzilor din suburbii Iosefin, al Cisnădiei și în cartierul vilelor, dându-se predutindenea signalul cu trâmbița. Ofertele, pentru care Comanda mulțumește înainte, au să fie predate persoanelor militare din aceste trăsuri. În ziua următoare Marți, în 27 Noemvrie, eărăș înainte de ameazi, eventual și după ameazi, se va urma aceeași procedare în orașul de jos, în suburbii Gușteriții și în celelalte părți învecinate.

Teatrul cinematograf. La Apollo, în Strada Schewis, se dau următoarele piese interesante: Marți în 20 Noemvrie, Surorile gemene, dramă în 4 acte, în primul rol cu artistă vestită Erna Morena. Mercuri și Joi în 21 și 22 Noemvrie: Catastrofa, istorie din viața minerilor. Vineri și Sâmbătă, în 23 și 24 Noemvrie: Greșala abatelui, dramm Nordisk. În pregătire: Aventurile profesorului Nick Fantom. Suplimente în fiecare seară.

Poșta redacției.

Domnului G. M. în D. Lucrarea nu se va scoate în broșură. Ne pare bine, că o cetei cu placere; și avem speranță, că și cu folos. Pentru că ademurările și sfaturile cuprinse în ea, sună la adresa tuturor. Credincioșii de acasă trebuie tot să trăiască, cu aceeași prevenire și îngrijire, ca reșruți și soldații bolnavi ori răniți.

Domnului S. S. în V. Regretăm, dar nu putem publica articoul trimis, din motivul, că în cheia atinsă am mai publicat altele. Nu suntem amici ai cultului personal. Trimiteți altele, de interes obștesc, și le facem loc cu placere.

Publicațiune.

Consistorul arhidiecezan dă în arândă moșia bisericilor din «Altina» și Ilimbav numită „Androchel” în mărime de 680—700 jugăre pătrate pe 6 ani cu începere din 1 Ianuarie 1918 până la 31 Decembrie 1923.

Esarândarea se face prin **Oferte în scris**, cari se pot înainta și preda la mâna delegatului consistorial, referentul **Nicolae Ivan**, Vineri la 1/14 Decembrie 1917 dela orele 3—5 p. m. în biroul aceluia referent, strada Măcelarilor Nr. 45, **sigilate**, conținând o adeverință dela Cassa arhidiecezană, că reflectantele a depus vadiul de Cor. 4000 în număr, ori hârtii de valoare, și o declarație, că cunoaște condițiile de licitație și se supune aceleora întru toate.

Condițiile de licitație se pot vedea în biroul referentului dela ziua publicării până la ziua licitației, eventual se pot și decopia.

Sibiu, 4 Noemvrie 1917.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 431/2917.

(231) 1—3

Publicațiune

P. T. Domni patroni sunt rugați, în interesul lor, să nu facă nici un fel de ștergeri sau schimbări la cecurile poștale alăturate la provocările de plată (Fizetési jegyzék), deoarece în caz contrar nu se pot încconjura greșelile de contabilitate în contul lor curent.

Anunțăm în același timp, că sub semnată Cassă cercuală, pentru a și putea realiza mai degrabă planul privitor la clădirea Sanatorului pe seama bolnavilor de plumâni, la fiecare provocare de plată va socoti 1% al sumei finale, — dar cel puțin 20 fileri, — ca dăruire de bunăvoie în scopul sus amintit, iar pentru trimiterea acestei sume va fi alăturat un cec poștal deosebit.

Cassa este deplină încredințată, că P. T. Domni patroni o vor sprijini de fapt. Pentru aceasta exprimă înainte mulțumirile sale sincere fiecarui generos contribuitor.

Nagyszeben, 15 Noemvrie 1917.

Cassa cercuală de asigurare a muncitorilor.

V. Zach m. p., R. Nerlinger m. p., Președinte, Director.

S'a pierdut!

O vacă de soi ungar, cu coarnele mari s'a pierdut, din 10 Noemvrie a. c., dela comuna Turnișor (Neppendorf, Kistorony), comitatul Sibiului. Vaca pierdută poartă la cornul drept semnul VI, și este înfierată la amândouă urechile. Cine află ceva despre această vacă, să binevoiască a înștiința în comuna numită pe:

(232) 1—1
Iohann Reisenauer, Nr. 276.

A apărut

în editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidicezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune cătră Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluște-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simvolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune cătră Dumnezeu Tatăl; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune cătră domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în deposit spre vânzare la Librăria arhidicezeană, și se vinde legată în coloare roșie și vânătă cu 40 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preotilor, profesorilor și învățătorilor, la comande de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achiziția prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletește ale oricărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostasii din resboi, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut:

în editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidicezane

Rânduiala Liturgiei

și

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. româră

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune cătră Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluște-mă Dumnezeule” etc.; Simvolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele cătră Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune cătră sfântul Nicolae; rugăciunea înainte de mărturisire; rugăciunea înainte de împărtășirea cu s. cuminecătură ale marilor Vasile și Ioan Gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminecătură; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitei cruci.

Se află în deposit spre vânzare la Librăria arhidicezeană, și se vinde legată în coloare roșie, cu 60 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revăzătorilor li se dă rabat 20%.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16—36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la Librăria Arhidicezeană în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2:50, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidicezeană din Nagyszeben — Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preotilor români și ale elevilor seminariai

de

Aurel Popoviciu,
duhovnic-econom seminarial, instructor de cantică bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidicezan prin decisul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 cor.
plus 50 fili. porto, recomandat.

Anunț.

Să redusă prețurile cărților:

1. Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna, de N. Popea, arhim. și vicar arhiepiscopal, dela 5 cor. la 2 cor.

2. Memorialul arhiepiscopal și metropolitului Andrei baron de Șaguna, sau luptele naționale politice ale românilor 1846-1873, de N. Popea, arhim., vic. arhiep. Tomul I, dela 2 cor. 60 fil. la 2 cor.

3. Insemnările unui trecător. Crâmpene din sbuciumările dela noi, de O. Goga, dela 3 cor. la 1 cor. 50 fil.

4. Desvoltarea primatului papal și influența lui asupra creștinății. Cercetări istorice de S. Popescu, dela 1 cor. 25 fil. la 50 fil.

Librăria arhidicezeană.

A apărut și se găsește de vânzare la Librăria Arhidicezeană în Sibiu-Nagyszeben:

Calendarul arhidicezean

pe anul 1918

și cuprind o bogată materie de citit, din care amintim următoarele: Putere și îscușință, povestire înduioșătoare din vremea împăraților dela Roma. Domnitorul nostru Carol IV. La moartea lui Titu Maiorescu. Scăpat din mâinile rușilor, întâmplări din răsboi, spuse de Aurel Crenian. Unul care promite, însemnări despre poetul G. B. dela «Drapelul». Tatăl orfanilor, o aleasă povestire. Fluerul lui Pintea, din popor, cu versuri frumoase de St. O. Iosif. Cartea ursului, fapt cu învățătură. Despre poame. Păstrarea sănătății, povește prețioase. Pentru economi: despre nutrețuri potrivite, câteva boale de animale și a. Pedepsirele copiilor, sfaturi de trebuință neapărată pentru părinți. Gânduri, ghicitori, glume și a.

Calendarul arhidicezean pe 1918 este împodobit și cu șapte chipuri interesante din răsboi, și adeca: Profesorii dela gimnaziul gr.-or. român din Brașov, căzuți în răsboi: Al. Bogdan, V. Micula și D. Nistor; apoi: adăposturi de trupe austro-ungare; mitralieră în poziție, și figuri de albanezi dela Scutari. — În celelalte părți ale Calendarului sunt: Cronologia, zilele și luniile de peste an, mersul vremii, Casele dominoare, tarifele nouă de poștă și de timbre, însemnarea târgurilor, aranjate după alfabet și luni. Extras din catalogul librăriei arhidicezane despre depositul de cărți bisericești, școlare, regulamente, blanșete și icoane.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu Sematismul bisericii ort. rom. din Ungaria și Transilvania, cu evidență pentru oficiale protopresbiterale, parohiale, catehezi și învățători, și o altă ediție, fără sematism.

Sematismul se vinde și în broșură separată, cu 1 Cor. plus portopostal 20 fil.

Atât librări